

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

O poletnem obrezovanju trt ali mandanji in skrajšavanju pognankov.

V predtrtoušnih časih se ni v dolenskih vinogradih o takozvanem poletnem obrezovanju ali mandanji in skrajšavanju trtnih pognankov nič vedelo, in se torej tudi izvrševalo ni. Trte se je spomladi obrezalo, nakolilo, povežalo, potem se je pa mladje po kolju kvišku vezalo. K večjemu se je podobiralo trte, to je, obralo se je pognanke, rasteče na starem lesu ali na deblu trte. No, potoženo bodi, da se tudi še zdaj po novih dolenskih vinogradih, v katerih se je že marsikaj na bolje obrnilo, gledé skrajšavanja pognankov le kaj malo ali najrajši nič ne stori. In to nikakor ni prav, ampak je jako obžalovati. Po vseh vinorodnih deželah, v katerih se vinogradstvo nahaja na visoki stopinji napredka, naklanjajo vinogradniki temu delu, recimo na kratko mandanju, veliko pozornost, in to po vsej pravici. Oglejmo si najprej, kdaj in kako da se to delo vrši, potem bomo našli pa šele njegove velike koristi.

Ko so pognanki na trti toliko odgnali, da jih lahko h kolu privežemo, je čas mandanja nastopil. Ako je trta pravilno obrezana, to je tako, kakor je to za dolenske podnebne razmere najpriporočljivejše, ako ima namreč vsaka že rodovita in dobro rasteča trta svoj palec (čep) in svoj napnec (šparon), izvršuje se mandanje takole: Najprej se pogleda, je li palec storil svojo dolžnost in nastavlil tri krepke pognanke. Ako jih je, priveže se s slamo vse tri h kolu. Za vežnjo pognankov se rafija lik ne priporoča. Lik stane več kakor doma pridelana slama, vežnja ž njim gre odločno veliko počasnejše izpod rok kakor pa ona s slamo, in rafija-vez preje lahko ob silnem vetru pognanke polomi, kar slamnata vez nikoli ne stori. Ako se pa na palcu le dva ali mogoče še celo — vsled pozebe — le en sam pognank nahaja, potem pritegne se tudi prvega, oziroma prvega in drugega najbližjega na napnencu rastečega h kolu ter se ga h temu priveže. Ko se je to delo na palcu izvršilo, preide se na napnec, na katerem se takole postopa: Vsak pognank, na katerem se nič zaroda ne nahaja, se kar odstrani ali odmanda, vsak pognank pa, na katerem se nahaja zarod, se skrajša na ta način, da se odščipne nad četrtnim listom, rastečem nad najvišjim zarodom. Ako je mogoče tako skrajšane pognanke k enemu ali drugemu kolu privezati, se to stori, ako pa to ni mogoče, pusti se jih neprivezane. Na Nemškem, kjer mandanje kaj vestno izvršujejo, od-

ščipnejo tudi vse zalistne pognanke (zalistnike) na puščenih pognankih, kar pa ni ravno neobhodno potrebno. Konečno omanda se še vse po deblih nahajajoče pognanke popolnoma, ako ni znabiti kak pognank za skrajšanje, to je za znižanje previsokega debla potreben. V poslednjem slučaju pusti se najmočnejši in na zaželjenem mestu rasteči pognank na trti ter se ga priveže k deblu. To je torej celo delo, katero imenujemo mandanje. Ono je res, da nekoliko zamudno, toda prav kratkočasno, osobito pa prekoristno. Prekoristno pa iz sledečih vzrokov:

- 1.) Na palcih, kateri imajo v prvi vrsti ta namen, da na njih pridelamo krepak les (mladike) za prihodnje leto, in v drugi pa šele ta, da pridelamo na njih v tekočem letu tudi grozdje — si s tem delom resnično kaj lep, močan les za prihodnje leto zagotovimo. Redilne snovi, karere bi se porabile za popolnoma nepotrebno zdaljševanje pognankov na napnencih, se porabijo za pognanke na palcih, ki postanejo vsled tega veliko močnejši. — 2.) Grozdje na napnencih in palcih postane vsled mandanja veliko lepše, debelejše in tudi prej dozori. To pa vsled tega, ker se redilne snovi, katere bi trta porabila za čisto nepotrebno zdaljševanje pognankov na napnencih porabijo raje za grozdje. — 3.) Na pravilno omandanih trtah pride grozdje bolj na zrak, na solnce, kar zorenje pospešuje; razne bolezni, kakor grozdno plesnobo, peronosporo, posebno pa gnjenje grozdja pa odvrta. — 4.) Žveplanje in škropljenje trt vrši se v pravilno omandanem vinogradu neprimerno hitrejšo in uspešnejšo, in to pri izdatno manjši porabi žvepla in galice. — 5.) Zimska režnja postane vsled mandanja veliko lažja in jednostavnejša. 6.) Mandanje je najboljši pripomoček proti neprimerno hitrem zdaljšavanju ali kar je vse eno, hitrem zvišavanju trt v starem lesu ali v deblih. To pa zato, ker na pravilno omandani trti vedno prav gotovo na palcu najmočnejši les pridelamo, pri neomandani je pa prav lahko mogoče, da na palcu le slabotni, na napnencu pa veliko močnejši les dobimo, katerega je treba potem pri zimski režnji izkoristiti, to je na trti pustiti. S tem se pa trte nepotrebno zvišujejo. — 7.) Pravilno, leto za letom izvršeno mandanje podaljša tudi dolgotrajnost trte, njeno življenje. To se zgodi zato, ker se redilne snovi v zemlji ne izkorišča za popolnoma nepotrebno pridelovanje lesa na napnencih, kateri imajo le eno leto služiti, v drugem se jih mora pa proč porezati. Vse te naštete koristi so pač tako velike in tako izdatne, da se mora človek le čuditi temu, da se mandanje po Dolenskem še tako zanemarja, neredkokrat kar popolnoma opušča. To delo naj bi pač vsak vinogradnik

med vsakoletna dela obdelovanja vinogradov sprejel ter ga bolj vestno ko le mogoče izvrševal.

Naše gospodarstvo z gnojem.

V nobeni stvari nismo Dolenjci tako zaostali kakor v ravnanju z gnojem. Vse naše gospodarstvo z gnojem je tako slabo, da ne more biti bolj. Če hodimo po naših vaseh in ogledujemo gnojišča, povsod se lahko prepričamo, da se pušča gnoj v nemar, prav tako kakor bi ga ne bilo treba. Nikjer ne najdemo pripravnih gnojišč, še manj pa gnojničnih jam. Menda bi se dale sešteti na prste tiste maloštevilne gnojnične jame, ki se nahajajo po Dolenjskem. Gnoj leži po gnojiščih razkopen, kakor smo ga tja izkidali in nametali, gnojnica pa odteka kamor je. Nihče se za to ne zmeni! Na tisoče in tisoče vrednosti gre na ta način vsako leto v izgubo. Namesto, da bi gnoj in gnojnico skrbno nabirali in rabili za izboljšanje zemljine rodovitosti, ravnamo z gnojem tako, kakor bi prav nič ne poznali njegove vrednosti. Žal, da je tako, in da naši gospodarji še zmeraj ne uvidevajo, da je gnoj prvi in glavni pogoj za napredek našega kmetijstva, in da je vsa množina in dobrota gnoja odvisna pred vsem od tega, kako mi z gnojem ravnamo. Žal pa tudi, da imamo v tem oziru tako malo spodbudnih izgledov po deželi. Pri nas imamo nasprotno celo velika posestva, ki niso v tem pogledu nič boljša kakor navadne kmetije. Gnoj pušča razkopen po celem dvorišču, gnojnica se pa odteka v bližnjo vodo. Nevrjetno ali resnično! Pri nas se počenja z gnojem in gnojnico, kakor da bi ne rabili ne enega ne drugega!

In vendar bi morali ravno pri nas obračati na gnoj vso našo pozornost, ako nam je na tem, da izboljšamo svoje pridelke. Saj je gnoj glavna pridelovalna sila v kmetijstvu! Kako pa naj povzdignemo naše pridelke, če ne z gnojem, če ne z dobrim gnojem in zadostnim gnojenjem? Kako pa naj od naših njiv in travnikov več zahtevamo, če jih ne bomo bolj gnojili? — In koliko več bi se dalo pridelati, ko bi se otresli naše malomarnosti in starokopitnosti! Tukaj je treba zastaviti vse naše sile, če hočemo naprej in če si hočemo pomagati do lepših uspehov! Čudno, da tega ne uvidimo! Kako vse drugače je po drugih deželah, n. pr. v Švici. Tam ni nobene kmetije, in naj bo še tako majhna, da ne bi imela dobrega gnojišča in gnojnične jame. Tam so ljudje prepričani, da je gnoj res duša kmetijstvu in da se brez zadostnega gnoja ne da nič prida doseči. Tam se vse skrbno porabi, kar ima količkaj gnojilne moči v sebi. Pri nas pa gospodarji raje trpe, da se gnojnica odteka, da se zgubava v tla, da zamaka prostore pod svinjaki in okrog svinjakov, tako da človek še blizo ne more. Naši gospodarji raje gledajo, da stradajo travniki in njive, kakor da bi napravili gnojnično jamo in skrbeli malo bolj za dober gnoj. Kolikrat ne vidimo po kmetih nepotrebno drage prezidave in zidanja, a da bi kdo napravil gnojnično jamo ali gnojišče, to mu ne pride na misel. Stroški za gnojišča in gnojnične jame zdé se mu predragi in nepotrebni. Dokler bodejo naši gospodarji tako ravnali, toliko časa je vsak napredek

izključen, toliko časa so pa tudi sami krivi slabih uspehov, ki jih imajo po svojih kmetijah.

Kako dobimo fin puter?

Fin puter je mogoče dobiti le iz dobre smetane, dobro smetano pa le iz dobrega mleka. Za napravo slastnega putra je treba tedaj že pri mleku začeti. Pred vsem je treba največje snage pri vseh delih, ki se tičejo mleka. Že pri molži je paziti na vso snago, pa tudi pozneje, ko hranimo mleko po omarah ali jedilnih shrambah, kajti malokatera tekočina se tako rada navzame nesnage in slabega duha kakor mleko. Kakor je treba z ene strani največje snage pri mleku, tako je treba z druge strani hladu, zlasti sedaj o poletnem času. Če ne pazimo na to, se mleko le prerado kvari. Snaga in hlad sta tedaj tista pogoja, ki sta za napravo slastnega putra neobhodno potrebna.

Mleko je treba hladiti zaradi tega, da se nam prehitro ne skisa, da dobimo boljšo smetano in več smetane. Če mleka ne hladimo, se prehitro skisa. To je pa slabo! Na ta način dobimo tudi premalo smetane in prekisló smetano. Iz prekisle smetane pa ne dobimo nikdar prav finega putra. Mleko hladimo s tem, da ga postavljamo v plitvih latvicah na hladne kraje. Pametno ravnajo tiste gospodinje, ki ga postavljajo v hladno vodo. Prav tako kakor je treba mleko hladiti, da se nam prehitro ne skisa, je treba hladiti tudi smetano, da se ne kvari in preveč ne skisa. Ker se dá puter lažje hraniti kakor smetana, zato naj se smetana ne stára. Smetana naj bi se k večjemu po dva dni nabirala, predno se spini ali umede. Če smetana predolgo stoji, se preveč okisa ali drugače pokvari. Sem in tja zgreni. Lotijo se je tudi razne plesni. Koder delajo redno puter, pusté smetano k večjem en dan stati. V tem času se toliko okisa, da je ravno prav dobra za pinjenje. Smetana naj se shranjuje v čistih in dobro pocinjenih posodah. To je najboljše. V takih posodah se smetana najbolj ohrani. Dobro je, da se te posode pokrijejo s kakim snažnim prtom, da se smetana ne nasmeti in da ne morejo muhe blizo. Nikdar se pa ne smejo te posode zapreti neprodušno, tako namreč, da ne bi mogel zrak blizo, kajti v tem slučaju nam smetana lahko zadržane.

Dobra smetana za pinjenje mora biti nekoliko kiselkasta in gosta. Če potisneš v tako smetano žlico in jo potem izvlečeš, teče smetana počasi in zdržema od žlice, žlica pa ostane kakor loščasto prevlečena. Tako izgleda dobra smetana. Nikdar pa ne sme biti smetana sirasto sesedena. Da se smetana kolikor mogoče enakomerno skisa, naj se semintja premeša. Zlasti se mora smetana premešavati, če pride od večkratnega posnemanja skupaj v eno posodo.

Najbolj napačno ravnajo tiste gospodinje, ki pušča smetano preveč starati, tako da se napravi na vrhu rumenosiva plesniva koža. Iz take smetane ne bo nikoli dobrega putra.

Politični pregled.

V državnem zboru se razpravlja o carinskem tarifu, kar je jako važno, pa tudi težavno delo.

Odstopil je železniški minister Wittek. Poslanci so mu izrekli nezaupnico, ker bode nova železnica preko

Jesenie-Bohinja v Gorico veljala 70 milijonov kron več, kakor je bilo proračunjeno. In ta nezaupnica ga je tako užalila, da je šel. Sekcijski šef Vrba je postal voditelj železniškega ministerstva.

Našega cesarja je na Dunaju obiskal saški kralj, potem se je pa podal za tri dni v Trbiž na lov.

Ogri novih ministrov še vedno niso dobili. V svojem državnem zboru sestavljajo na cesarja spomenico, v kateri bodo izrazili vse svoje zahteve.

Nemci so te dni z velikim šumom praznovali stoletnico smrti svojega pesnika Schillerja. Živega so pustili stradati, mrtvega pa proslavljajo. Da bi se navzeli njegovega velikega duha, jim ni mar, pač pa porablajo to slavnost za politično agitacijo v prilog nemštvu, in to je z večine namen teh slavnosti. Vlada ozir. šolske oblasti so v Ljubljani silile slovenske dijake k tem slavnostim. Tako so Slovenci še vedno — nekateri tudi vedé in hoté — podlaga tujčevi peti.

Prebivalci otoka Krete hočejo na vsak način priti pod oblast grškega kralja. Vstaja po celem otoku naj velevlasti prisili do tega, da dovolijo v to združitev.

Turški sultan ima nemirne dneve. Vedno bolj resno se pripravlja splošen prevrat v Makedoniji, a sedaj so se mu spuntali tam doli v Arabiji, v Jemenu še tamošnji arabski rodovi, ki so turške vojake že parkrat pošteno nabili. Na Balkanu se vesele te vstaje, ker upajo, da bodo sedaj ložje prisilili Turka, da jim da svobodo, ko bode moralo 100.000 vojakov iti v Arabijo.

Tudi Nemci imajo hudo smolo z upornimi Hereri v južni Afriki. Ti divji rodovi so premagali in pobili precej nemških vojakov.

Krvav 1. majnik so imeli v Varšavi, na Rusko-Poljskem. V pouličnih bojih je bilo precej ljudi usmrtenih in še več ranjenih. Pa tudi mnogo vojakov je padlo. Nemiri so bili ta dan tudi v nekaterih drugih ruskih mestih. — Car je izdal odlok, v katerem daje katoličanom in ostalim drugovercem več verskih pravic, za katere so bili dosedaj v prid pravoslavni krivi veri prikrajšani. — Car bo bržkone dal narodu ustavo, ker so ga k temu pregovorili nekateri veljavni možje.

V Mandžuriji pričakujejo vsak čas velikih bojev. V manjših dosedanjih bojih so imeli Rusi precej sreče. — Kuropatkin je moral domu, ker se ni hotel pokoriti poveljem novega nadpoveljnika Lineviča. — Na morju se Japonci kar ne upajo lotiti se Rusov, ki imajo sedaj več ladij nego Japonci. Vrh tega se jim je potopila — zakaj se ne ve prav gotovo —, ena največjih bojnih ladij s 700 možmi vred. Rusi so Japoncem odvzeli več prevoznih ladij. In ravno tega se Japonci najbolj boje, da ne bi zaradi ruskega brodovja mogli v Mandžurijo prevažati vojake in živež. Potem se mora japonska armada v Mandžuriji kar podati.

Bolezen „miliarija“.

V Spodnji Straži in v Podgori v občini Prečina pri Novem mestu pojavila se je v drugi polovici aprila letošnjega leta dosedaj tam neznana nalezljiva bolezen „miliarija“. Za njo je zbolelo kmalu 8 oseb in umrle so 4 ženske, predno je še zvedela politična oblast za to kužno bolezen in ukrenila potrebne varnostne odredbe proti nje razširjenju. Slučaji bolezni se množijo in ista se je razširila v vasi Prapreče, Podljuben, Vrh, Bučnovas, Jurkovas, Vavtavas (županstvo Šmihel-Stopiče) tako, da je bilo dosedaj do

12. t. m. že nad 30 slučajev, med katerimi jih je 6 s smrtjo končalo. — Kakor so konstatirali zdravniki, je prvotni vzrok te bolezni močvirje, na katerem ležita zgoraj omenjena kraja in voda, ki ima svoje iztoke iz močvirja. Po zimi so bili vsi vodnjaki suhi. Ko se je pričel sneg topiti, so se hitro napolnili z vodo z močvirja. Trdi se, da so povzročili prve slučaje bolezni kali, ki se nahajajo v tej močvirni vodi. — Razširjala se je pa bolezen vsled nalezljivosti. Saj je znano, kakšno navado ima naš narod na deželi, da leži bolnik v sobici, kamor ga prihajajo znanci in sorodniki obiskovat, ne meneč se za to, kakšno bolezen ima. Istotako se pri prvih slučajih ni pravočasno poklicalo zdravniško pomoč, da bi se bila bolezen konstatirala in da bi bili s tem ljudje zvedeli o nje nalezljivosti ter se varovali, da se ne bi razširila. Kakor za druge epidemične bolezni, veljajo tudi tu glavna načela, da se varujemo priti v neposredno dotiko z bolnikom, da se ravnamo po zdravniških nasvetih ter da točno slušamo gosposkine naredbe. V tej zadevi izdalo je dosedaj c. kr. glavno okrajno glavarstvo v Rudolfovem sledečo zdravstveno odredbo na županstva:

Strogo ločenje (izoliranje) bolnika, takojšnje naznanilo vsacega novega slučaja te bolezni županstvu, prepoved obiskovanje okužene hiše, zlasti bolnika in obiska šole iz te hiše bolnika, snažno držanje in večkratno zračenje bolniške sobe. Kjer se je pripetil slučaj te bolezni, devanje umazanega bolniškega perila v vrele lug, osnaženje in desinficiranje bolniške sobe in vseh v isti se nahajajočih predmetov po prestani bolezni, prepoved devanja na tej bolezni umrlih na mrtvaški oder in prenos istih v mrtvašnico.

Nastop miliarije se javi v tem, da začne bolnika silna vročina kuhati, da zelo težko sope, srce mu močno bije a na koži se mu napravijo izpuščaji, veliki kakor proseno zrno. Dosedaj je napadla razun enega slučaja samo ženske, srednje starosti (od 18—45. leta). Dne 12. t. m. je prišel iz Ljubljane gospod dr. Stergar, sanitetni inšpektor. Z ozirom na to, da se ta bolezen ne razširja nadalje in da kmalu poneha, priporočamo vsakemu, da deluje v svoji okolici na to, da se vse zdravstvene odredbe najtočneje izvršujejo, ter da vsak z rednim, pametnim življenjem in dobro hrano utrdi svojo telesno moč, da ga bolezen ne napade, katere vzrok ni le nalezljivost, ampak še drugi. — Navedli smo te podatke tako, kakor smo jih zvedeli, ne da bi hoteli s tem segati v zdravnikovo področje in bi bilo le želeti, da bi v tej zadevi izšel od strokovnjaka spis, ki naj bi se med naše ljudstvo razdelil in ga podučil.

Domače vesti.

(Umeščeni) so bili 1. maja č. g. Frančišek Verhovšek, župnik v Svibnem, na župnijo Dolenja vas, č. gospod Josip Pristov, župnik v Ribnem, na župnijo Horjul, č. gosp. Josip Koblar, ekspozit na Gori pri Sodražici, na župnijo Sava, č. gospod Peter Koprivec, kapelan v Radovljici, na župnijo Svibno, č. g. Janez Hromec, župnik na Senturški gori, na župnijo Hotič, č. g. Josip Cegnar, ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah, na župnijo Stranje, č. g. Jakob Ramoveš, valedudinarij, na župnijo Lašče. — Nameščena sta č. g. Viljem Paulus, kapelan v Martinu pri Kranju, za župnega upravitelja na Senturški gori, č. g. Frančišek Sever, kapelan v Selcih, za župnega upravitelja v Šent. Lenart.

(Osebne stvari.) Namesto g. gozd. komisarja Avg. Guzelj-a v Rudolfovem, ki je dobil zaradi bolezni šest mesečni dopust, vodi njegovo uradno poslovanje g. Rudolf Lampé, c. kr. gozd. praktikant. Gospod Fr. Auman, dosedaj davkar v Vipavi, je prideljen c. kr. glavni davkarji v Rudolfovem. Gospod J. Toporiš, c. kr. sodnijski pristav v Črnomlju je na lastno prošnjo prestavljen v Ribnico. Gosp. dr. J. Kušej je imenovan c. kr. sod. pristavom v Črnomlju. Okrajnim šolskim nadzornikom za nemške ljudske šole v kočevskem, novomeškem in črnomaljskem okraji je imenovan g. R. Peerz, c. kr. glavni učitelj na učiteljsišču v Ljubljani.

(V Rim) je odšel g. prijor bolnice usmiljenih bratov v Kandiji k volitvi novega redovnega generala.

(Poročil se je) 2. maja na Brezjah g. Ignacij Sitar, posestnik in trgovec v Toplicah, z gđ. Marijano Vogelnic iz Radoljice. — V Metliki poročil se je dne 1. maja g. Alojzij Mihelčič, organist, z gđ. Mici Šuklje.

(Pogreb) gospe J. Majzelj-nove v St. Jerneju je bil 3. maja t. l. ob 9. uri dopoludne. Pogreba se je udeležilo veliko število sorodnikov, prijateljev, znancev in pobožnega občinstva. Naj v miru počiva blaga gospa, ki je skrivaj revežem mnogo dobrega storila in vzgledno odgojila svojo rodbino!

(Občni zbor) obrtne zadruga za sod. okraj novomeški vrši se v nedeljo 21. maja ob 1. uri popoldne „pri Slonu“.

(Poštne zadeve.) Ob nedeljah dostavlja se samo enkrat in sicer ob 8. uri zjutraj. — Ob praznikih popoldne je služba za stranke samo od 3.—4. ure kakor ob nedeljah.

(Mestno županstvo) v Rudolfovem naznanja, da so prošnje za podelitev Dolhof-ove ustanove vložiti do 20. maja 1905, katero dobi 10 oseb po 8 kron. Pravico do te ustanove imajo v mestu stanujoči reveži.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu aprilu 1905 je 221 strank vložilo 93.101 K 69 h, 247 strank vzdignilo 87.283 K 17 h, torej več vložilo 5.818 K 52 h. 13 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 14.200 K. 188 menic se je eskomptovalo za 53.234 K. Stanje vlog 2.619.263 K 10 h. Denarni promet 340.188 K 16 h. Vseh strank bilo je 908.

(Bolnišnica) usmiljenih bratov v Kandiji je še vedno prenapolnjena, radi tega se opetovano prosi p. n. občinstvo, naj prej blagovoli povprašati radi prostora, dalje se prosi otrok pod 5 leti ne semkaj prevažati, ker se taki ne sprejmejo, enako tudi ne od starosti oslabei in ne neozdravljivo bolni.

(V bolnico usmiljenih bratov) v Kandiji se je sprejelo meseca aprila 134 bolnikov, koncem meseca marca jih je ostalo 88; skupno število oskrbovanih je bilo tedaj 222. Od teh se je odpustilo 110 ozdravljenih, 15 zboljšanih in 4 neozdravljene. Umrlo jih je 5. Oskrbovalnih dni se je nabralo v mesecu aprilu 2677. V oskrbovanju jih je ostalo 88.

(Ustmena matura) na novomeški gimnaziji se bode vršila v času od 26. do 28. junija.

(Mestna hranilnica v Črnomlju.) V prvem poslovnem mesecu aprilu se je vložilo K 67.727·53, na hipoteke izplačalo K 28.200.—, menic se je eskomptovalo za K 11.600.—, vseh prejemkov je bilo K 68.859·72, vseh izdatkov pa K 39.809·42, toraj ves denarni promet K 108.669·14; to je dokaz, kako zaupanje vživa denarni zavod, ki se je še le porodil in pa dejstvo, da so že pričela slavna sodišča svoj denar vlagati.

(II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev.) Podpisana družba priredi konci meseca junija ali v pričetku meseca julija t. l. II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev, kakor lansko leto v Švico, letos na Gorenje Štajersko, oziroma na Koroško. Potovanje bo trajalo 3—4 dni, stalo bo okoli 60 K z vsem vred in se bo vršilo pod vodstvom mlekarskega nadzornika, g. J. Legvarta. Natančen spored in čas se bo še določil in pravočasno objavil. Podpore za to potovanje se ne bodo dajale ter bo moral vsak udeleženec vse stroške sam pokriti. Potovanje se priredi, če se zgledi 10 udeležencev. Udeležitev je zglasiti do 20. maja t. l. Za sedaj je nameravano ogledati hleve in planinsko gospodarstvo vzorne kmetije benediktinskega samostana v St. Lambertu, živinorejski zadrugi v Knittelfeldu in v Judenburgu, mlekarsko zadrugo v St. Štefanu, štajersko deželno šolo za živinorejo in planinarstvo v Grabnerhofu, rejo simodolske govedi in angleških prašičev na posestvu kneza Schwarzenberga v Muravi, štajersko deželno kmetijsko šolo v Grotenhofu pri Gradcu, vzorno perutninarstvo na štajerskem deželnem posestvu v Feldhofu, viteza Plessinga obširno in vzorno rejo prašičev v Waldeggu in viteza Rosmanita vzorno perutninarstvo v Rotweinu pri Mariboru.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Vozni red) na progi Ljubljana-Novomesto se s 1. majem ni nič spremenil. Iz Ljubljane prihajajo vlaki: ob 10 uri 23. min. dop., ob 4. uri 11 min. pop. in ob 10. uri 14 min. zvečer, ter odhajajo ob 5. uri 30 min. zjutraj, ob 11. uri 22 min. dop. in ob 5. uri 25 min. pop.

(Lepe razglednice) grad Otočce (Wördl) so izšle v zalogi J. Krajec nasl. v Novem mestu.

(Nova molitvenika.) Čemu spet molitvenik! Saj jih je itak dosti. — Je že res, a ravno zato je prav malo dobrih in med vso ogromno množico nobeden ni tako izvrsten molitvenik ko ta, zlasti za mladino. Prednosti: majhna in priročna oblika; nizka cena; močan papir in lep tisk; najpotrebnejše molitve, ki se tesno drže katekizma, da otrok tudi ve kaj in kako moli, ker mu je besedilo znano iz katekizma; naslanja se molitvenik na cerkvene obredne knjige, da se tako mladina privadi cerkvenega duha; malo naukov je v tem molitveniku, a ti so jasni, točni, ne pretirani; upati je, da postane ta molitvenik „vseslovenski molitvenik“, da se ne bo molilo tukaj tako, druge drugače ter potem priprosti ljudje mislijo, da je drugod drugačna vera. — Izšla sta v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani. Izdal ju je prečastiti ljubljanski knezoškofijski ordinarijat v soglasju z drugimi škofijami. — Prvi „Šolski molitvenik“ ima le najpotrebnejšo vsebino, vendar pa tako, da za ljudske šole v resnici zadostuje (tudi za prvo sv. obhajilo). Drugi večji molitvenik „Večno življenje“ ima vso vsebino „Šolskega molitvenika“, ob enem pa je toliko razširjen, da bo koristen, zanimiv in priljubljen tudi odraslim. Cena je sledeča: „Šolski molitvenik“ v rdeči obrezi stane 80 vin., v zlati obrezi 1·20 K; „Večno življenje“ v rdeči obrezi stane 1·20 K, v zlati obrezi 1·60 K. Na deset naročenih izvodov se dobi eden, na dvajset pa tri kot nameček. Poština se še posebej zaračuni. Priporočamo prav zelo, zlasti starišem in botrom, da kupijo otrokom ta molitvenik. Dobiva se tudi pri J. Krajec nasl. pod istimi pogoji.

(Zdravišče Toplice na Dolenjskem) je bilo letos otvorjeno 30. aprila. Te vse ugodnosti nudeče toplice zaslužijo po svoji zdravilni moči, da jih občinstvo in naši domačini v obilnejši meri rabijo kakor dosejaj. V pojasnilo sledeči zdravniški podatki: Toplice dobivajo po treh izvirih svojo vodo, ki se nabira v zaprtih kopelih. Prvi izvir se imenuje „knežja kopel“ in ima voda 37° C toplote, drugi izvir „karlova kopel“ s 37° C in tretji izvir „jožefov izvir“ s 34° C. Vsi trije dajo v 24 urah 16 000 hl vode. Po kemični sestavi spada ta voda med tako imenovane akrototerme, to so gorki studenci, v katerih ni več trdih snovij. Po barvi je gorka voda podobna navadni studenčnici, v kopeli je modrikaste barve, v čaši kristalno čista. Okusa je rezko grenkega, pa vendar pitna, ker je v njej veliko ogljikove kisline in raztopljenih mineralnih snovij. Po zadnji analizi ima voda v 1000 delih 1·496 trdih snovij in sicer ogljikovega in žveplenokislega vapnenca, kalija, natrona, magnezije, klor-natrona, klorove magnezije, kremenčeve kisline, železnega oksidula in veliko proste ogljikove kisline. Vremenske spremembe nimajo na vrelce nikakega vpliva, bodisi gledé gorkote ali množine vode. — Izkušnja uči, da upliva gorka voda teh toplic samostojno ali pa v zvezi z masažo in elektriko na one, ki so potrebni počitka in ki so okrevali po težkih boleznih in operacijah ali pa izgubili mnogo krvi bodisi iz ran, bodisi ob porodu. Velike koristi je kopelj pri motenji v hranitbi in hiraivosti, mlado- in blodokrvnosti, pri debelosti, putiki, škrofulozi, sladosečnosti, mrzlici itd. pri slabosti spojil in mokril, želodčnih, črevesnih in jeternih boleznih, za ženske posebno pri raznovrstnih boleznih v trebuhu. Nadalje ima voda zdravilno moč pri izcedkih v prsno in trebušno mrežo, kakor tudi v sklepe; pri motenju krvnega obtoka, pri zlati žili in neprijetnostih, katere so ž njo v zvezi; pri nepravilni menstruaciji, revmatizmu v mišicah in sklepih, raznovrstnih živčnih boleznih (ischias, medreberna nevralgija itd.), slednja posebno v zvezi z elektriko in masažo; pri kroničnih kožnih boleznih, pri raznovrstnih boleznih središčnega in sbodnega živčevja, sosebno pri ozdravljivih ali vsaj zboljšljivih boleznih hrbtenice in možganov, pri vnetju njih open ali pri krvnem navalu, pri vnetju hrbtenice, pri splošni živčni razdraženosti in živčni slabosti, s katero so v zvezi vrtoglavost, glavobol, zlasti migrena, nemoglost in utrujenost, duševna in telesna hitra oslabelost, nespešnost, raznovrstna strašljivost, tesnoba v prsih, po križu in mrtvicah. — Romantično-idilična lega Toplic z lepimi izleti v okolico v Rudolfovo, Žuženberg, na Rog, sv. Peter, v Sotesko, v Luknjo (Luegg) pri Zalogu, k razvalinam gradu Kunčan, k „Ledeni jami“ in k „Ledenim jezerom“, v vinske gorice v Luben in Rigelj itd.; lep in obsežen park poleg zdravišča; obilo go-

stilen in stanovanj, na čelu od kneza Auersperga na novo sezidani „Kurhaus“ in grad v zvezi z restavracijo in prav dobro potrežbo; sveži zrak in od vetrov zavarovana lega kraja, pogosti in obilni obisk Novomeščanov, Žužemberčanov, Metličanov, družih domačinov in tujecev, vojaško zdravilišče in še mnoge druge udobnosti, zlasti bližina železnične postaje Straža na dolenski progi, tvorijo priljubljenost in vrednost naših dolenskih toplic, ki kažejo v poletnih mesecih živahno in prijetno bivanje in ki zaslužijo po svoji zdravilni moči, da se leto za letom v obisku povzdigujejo ter da postanejo pravi „Gaštajn“. Če še omenimo, da je kopališki zdravnik novi okrajni zdravnik g. d. Ivan Hubad, mož obsežnega in temeljitega zdravniškega znanja, ki se je vestno pripravljal tudi za kopališkega zdravnika, ter ga naše sicer do zdravnikov tako nezaupno ljudstvo kliče vedno z največjim zupanjem na pomoč, mislimo, da nima z lepa kdo pametnega vzroka, nositi denar na tuje, ko ž njim tudi doma lahko zadobi če ne popolno zdravje, pa vsaj polajšanje.

(Na meščanski šoli v Krškem) so razpisana tri službena mesta in sicer mesto ravnateljevo in dveh učiteljskih mest, čas za vlaganje prošenj je odmenjen do 29. maja t. l.

(V krškem šolskem okraju) se zida letos osem novih šolskih poslopj za ljudske šole in pri dveh vršé se prizidave. Z novim šolskim letom 1905/6 bodo dozidana in svojemu namenu izročena šolska poslopja v Mokronogu, Škocijanu, Velikem trnu in Dobovcu. Pričelo se je z zidanjem v Kostanjevici, Radečah, Vranskem Kalu in v Črnečivasi.

(Obrtna zadruga) pozivlja tesarje in zidarje, da se imajo takoj zglasiti, če se kateri želi udeležiti podučnih tečajev na strokovni šoli v Ljubljani. Lepa ugodnost s precejšno podporo se sedaj nudi. Torej pozor!

(Orožne vaje pri domobraneih) bodo: prva od 8. maja do 4. junija, druga od 13. junija do 10. julija, tretja se naznani pozneje.

(Za II. zasedanje porotnih obravnav), katere se bodo pričele 5. junija t. l. pri tukajšnjem okrožnem sodišču, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gospodje: Spreitzer Andrej, pos. in mlinar iz Starežage; Hrastnik Alojzij, pos. župan in krčmar iz Rake; Tomažin Alojzij, pos. in krčmar iz Smednika; Žiner Vinko, pos. in oskrbnik bolnice v Krškem; Šašek Karol, pos. in krčmar iz Mokronoga; Riznar Jakob, mizar v Radečah; Berce Ivan, pos. in krčmar iz Gimpelja; Kužnik Fran, pos. in župan iz Podlisa; Engelsberger Rupert, pos. in trg. v Krškem; Fabjančič Franc, pos. in nadučitelj v pokoju iz Gor. Radolj; Zirc Ivan, posest. in trgovec iz Spod. Nemške vasi; Gregorič Fran, posest. in krčmar v Krškem; Gimpelj Fran, pos. iz Gor. Lušice; Kožar Matija, posest. iz Malence; Fink Fran, tesar in župan iz Gorice pri Poljanah; Šircl Fran, posestnik iz Pijave; Pirc Andrej, pos. iz Ravne; Koporc Fran, pos. in trg. iz Dobrnič; Zaverl Anton, pos. v Svibnem; Vahčić Ivan, trg. in krčmar v Cerkljah; Brodnik Ivan, posestnik v Toplicah; Rumpret Fran, pos. in usnjarij v Krškem; Knavs Jožef, posest. iz Gornje vasi; Gerald Fran, posest. in dimnikar v Krškem; Zupančič Ivan, pos. iz Luže; Knez Leopold, pos. in trg. iz St. Jurija; Brunskule Fran, pos. in klepar iz Črnomlja; Rajmer Anton, pos. in trg. iz Metlike; Merhar Ignacij, pos. in župan iz Prigorice; Priesnik Jakob, pos. in župan iz Zdenske vasi; Bučar Jožef, pos. in krčmar iz St. Jerneja; Zhuber pl. Paul, višji logar iz Soteske; Potočar Franc, pos. in župan iz Gor. Stare vasi; Javornik Ivan, posest. in mlinar iz Gmajne; Tomšič Ivan, posest. iz Starega trga.

— Nadomestnim porotnikom izžrebani so naslednji gospodje: Mogolič Jožef, pos. in krčmar, Weiss Anton, posest. in trg., Ogrin Anton, posest. in trg., Pintar Ivan, posest. in slikar, dr. Poznik Albin, c. kr. notar, Božič Fran, posest. in trgovec v Novem mestu; Kovačič Anton, posest. in krčmar iz Hriba; Turk Anton, pos. iz Bršljina; Smola Rudolf, veleposestnik iz Grabna pri Ragovem.

Gospodarske stvari.

— (Oddaja zelenih cepičev.) Kakor prejšnja leta, oddajali se bodo iz državnih trtnic na Kranjskem tudi letos zeleni cepiči priporočljivih, zlahtnih trtnih vrst vinogradnikom brezplačno, ako se za iste najpozneje do

25. t. m. bodisi ustmeno ali pa pismeno pri podpisnem nadzorstvu, ali pa pri delovodstvu pristojne državne trtnice zglasijo. Dan oddaje cepičev se bode vinogradnikom tem potom naznanil.

C. kr. vinarski nadzornik: Bohuslav Skalicky.

— (O b zeleni krmi) je treba gospodarjem na marsikaj paziti, da živina ne trpi škode. Na zeleno krmo je preiti polagoma, potem naj se pa skrbí, da ima živina celo poletje dosti in dobre zelene krme. Zelena krma bodi mlada, sočna in lahko prebavna. Ostarela zelena krma je slaba. Živina jo tudi nerada žre. Pazimo dalje na to, da se kosi zelena krma zjutraj, ko je rosa izginila in proti večeru, predno rosa nastopi. V vročini ni čas za to. Tudi je paziti, da se taka krma v kupih ne pusti, ker se rada spari. Zelena krma naj se vsak dan sproti nakosi in doma po hladnem prostoru razmeče. V kopih in na solncu se rada ugreje in spari, sparsena je pa nevarna zaradi napejanja. Če je zelena krma mokra, naj se ji primeša nekoliko suhe krme. Po zeleni krmi naj se napaja živina nekoliko pozneje.

— (Prevlečenje ravno iz zemlje bodečega krompirja z brano.) Po Galiciji, Moravskem, Češkem itd. kjer krompir v jako veliki meri zato pridelujejo, da iz njega špirit napravljajo, prevlečejo vsako leto z krompirjem nasajene njive z branami, kakor hitro prične krompir iz zemlje bosti. To brez vsega strahu, da bi se s tem krompirju kaj škodovalo. Tako postopalo naj bi se tudi pri nas, posebno še tam, kjer se ima težak, ilovnat svet.

— (Hroščevo leto.) Po časnikih in uradnih obvestilih opozarja se letos kmetovalce na vničevanje navadnega rujavega hrošča, ker je letošnje leto baje tako zvano hroščevo leto. Po Dolenskem se po vsej pravici temu upozorvanju vsak kmetovalec čudi, kajti — hrošča letos nikjer ni, in vsak smatra toraj to upozorvanje za neko pomoto. No, zvedo naj naši gospodarji, da je temu takole: Hroščevo leto ni po vsem Kranjskem v enem in istem letu, ampak na Notranjskem, in deloma tudi na Gorenjskem je za eno leto prej kakor pa pri nas na Dolenskem. Na Notranjskem imajo res letos hroščevo leto, pri nas bode pa šele prihodnje leto. Od kod da to pride, piscu teh vrstic ni znano, jako zanimivo bi pa bilo to zvedeti. Zato prosimo naše gospode naravoslovce, in kmetovalce na Notranjskem, da bi nam, ako jim je to prikazen pojasniti mogoče, to pojasnili.

— (Sredstvo proti vranam.) V predzadnjem in zadnjem listu „Dolenskih Novic“ je bil naveden „menig“ ali „minium“ kakor dobro sredstvo proti vranam na koruznih njivah. Danes navésti hočemo pa še eno veliko enostavnejše in cenejše popolnoma domače sredstvo in to je sledeče. V okolici Žužemperka znašajo na s koruzo obsejane njive stare že nerabljive črne lonce (piskre), katere v gotovih oddaljenostih po sred njive postavijo. Čez lonce pa zataknejo kake tri ali štiri veje, katere nad lonci tako v podobi šotora skupaj zvežejo, da je poslednje od treh, štirih strani dobro iz pod vej videti. Vrane umikajo se takim strašilom že od daleč in puste na njivi kalečo koruzo na miru. Da bi temu tako ne bilo, bi se ljudje tega sredstva sleherno leto ne posluževali.

— (Kako se odganja kragulja od hiše.) Kragulj ali skopec prizadeva v dostih krajih v spomladanjem času ko koklje piščance okoli vodijo veliko škodo, z odnašanjem piščancev. No, na Goriškem, v Vipavi, na Krasu in drugod poslužujejo se proti tej škodi na tale, že skozi leta in leta skušeni način. Na najvišje drevo, ali pa še boljši, na več visokih dreves v neposredni bližini gospodarstva, privežejo na najvišje vrhe dolge ravne kole, na katere pa še pred privezvanjem, razpočene že ne več rabljive bele steklenice (litre, štefane) natikajo. Tudi tega sredstva bi se ljudje ne posluževali, da bi ne bila večletna skušnja dokazala, da se dobro sponaša. Ali pomaga sredstvo pa tudi proti odnašanju piščancev po vranah, nam pa pač ni znano.

— (Muhe v govejem hlevu) so že začele nadlegovati živino. Ker trpi živina veliko pred muhami, je potrebno, da muhe preganjamo in da jih začnemo že sedaj uničevati. Muhe niso samo nadležne s tem, da vznemirjajo živino, ampak so tudi škodljive, ker ubadajo živino in ji pijejo kri. Delavna živina se dovolj ne odpočije, molzne krave pa izgube dosti mleka. Najboljše sredstvo proti muham je snaga. Zato pa tudi vidimo, da imajo v krajih, kjer so hlevi

čisti, pobeljeni, zračni in hladni, dosti manj muh. Pri nas je po hlevih nesnaga doma in zato je toliko muh. Skrbimo tedaj pred vsem za snažne hleve. V drugo pa je treba muhe uničevati. Priporočajo se v ta namen različna sredstva, ki so več ali manj znana našim gospodarjem. Vporabljam jih tedaj in ne trpimo, da bi živina tako trpela zaradi muh! Zatičajmo muhe in začnimo s tem delom kakor bitro mogoče, in povsod, da bo kaj izdalo.

— (Razprodaja vinske posode.) Kletarsko društvo priredi 29. t. m. v svoji kleti v Kandiji javno dražbo, pri kateri se bode prodala različna posoda, vinska pumpa in razne druge potrebščine. Več pove današnji inserat.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Vesela družba pri 25 letnici 21 K; veleč. gosp. župnik J. Plevanič 10 K; dobrotniki iz mesta in Kandije za mesec maj 46 K; za kruhe sv. Antona 10 K; slavna Kranjska branilnica 100 K; g. Val. Oblak, trgovec 4 K.

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

2. maja: Ana Zupančič, vdova zasebnica, 79 let, ostarelost, št. 255.
5. maja: Margareta Dolinšek, vdova davčnega pristava, 78 let, mrtvoud, srčna kap, št. 89.
7. maja: Frančiška Turk, vdova zasebnica, 75 let, srčna hiba, št. 190.

Loterijske številke.

TRST,	29. aprila	69	27	85	28	2
GRADEC,	6. maja	30	59	22	3	48
TRST,	13. maja	22	25	27	15	42

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom "Kathreiner" in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Slovanisch Ta 1905

Stanovanje

obstoječe z ene oziroma dveh sob in pritiklin, se takoj odda v Rudolfovem h. št. 175. — Več se izvé ravno tam.

(121 01)

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze prisrčnega sočutja povodom bolezní in smrti naše ljubljene, nepozabne matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

JERE MAJZELJ

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo milostljivemu proštu gospodu dr. Seb. Elbertu ter prečastiti duhovščini, slavni požarni brambi šentjernejski in vsem, ki so v velikem številu prišli od blizu in daleč izkazati dragi pokojnici zadnjo čast, in posebno še prijateljem iz Novega mesta. Iskrena hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so nam z izrazi svojega sožalja lajšali našo bolešt.

V št. Jerneju, dne 6. maja 1905.

(116)

Žalujoči ostali.

Popolnoma novo kolo za dame

(Diana-Dürkopp)

in šivalni stroj

(112-0-2)

je na prodaj v Kandiji hiš. št. 15.

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

NOVI YORK samo

6 dni z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki.

(238-24-17) Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEVING, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31 — zraven šrange.

(56-12-3)

Ti

ne najdeš nikoli v dosego nežnega, čistega lica in odstranitev pég, boljsega in vspešneje delujočega zdravilnega mila kot je znano

Bergmann-ovo lilijino milo

(znamka: 2 rudarja)

tvrdke Bergmann & Co., Tečen ob Elbi.

Dobi se komad po 80 h pri:

lekarn. S. pl. Sladovič in v trgovini A. Oblak v Novem mestu.

Zahtevajte pri nakupu

(125-28-26)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! — na evropskem ozemlju. — Dobiva se povsod!

Preklic!

(105-0-2)

Podpisani preklicem s tem svoji ženi Ani Bobnar roj. Červan iz Podgore št. 10 občine Prečina, dano pooblastilo ter ji odrekam vsako pravico, sploh tudi najmanjšo stvar od mojega posestva prodati. V to svrhu postavil sem jeroba ali kuratorja Franc Bobnarja iz Brezove rebri št. 14, občine Ajdovec, kateri ima vso skrb čez celo moje premoženje. Nadalje tudi svarim vsakega, moji ženi denar ali kaj jednacega posojevati, ker jaz nisem plačnik.

Janez Bobnar iz Podgore št. 10,
sedaj v Leadville 516 Elm St. Colorado, Amerika.

Sprejme se takoj (109-3-2)

krepek in pošten mladenič

kateri ima veselje do mesarske obrti, pri gosp. Josipu Hrovat-u, mesarju v Žužemberku, pri katerem se jih je že v tej obrti veliko dobro izvežbalo.

Lepa štacuna

je za oddati v najem z vso opravo vred v Vel. Brusnicah št. 7. Več pove
92-3-3) Janez Uhernik v Brusnicah št. 27 (Dolenjsko).

MLINAR

samostojen, dober, trezen, se sprejme takoj
ali čez 14 dni. Plača, hrana prav dobra. —
Pojasnila daje

(110-3-2) g. Zure, gostilna „Štembur“ v Kandiji.

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las, naj se prepriča, da plačujem od zdaj najvišjo ceno. — Izdelujem vsa vlasolarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovšem izdelku. — V zalogi imam najfinejša mila, dišave za obleko, glavnike za dame itd.

Spoštovanjem se priporočujem

(276-24-12) Ivan Svetec, brivec in vlasoljar
Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Službo logarja

išče mlad, trezen, tega posla vajen
(104-2-2) mož. — Ponudbe sprejme
Andrej Markovič na Radohi, pošta Črmošnjice.

Pozor! Bolnemu zdravje!

Pozor! Slabemu moč!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh delih sveta. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pakraške kapljice: delujejo proti vsem boleznim želodca in črev, odstranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: Peter Jurišič, lekarnar. Pakrac 205, Slavonija. Denar naj se pošlje naprej ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 stekl. (1 tucat) 5.— K, 24 stekl. (2 tucata) 8-60 K, 36 stekl. (3 tucati) 12-40 K,
48 stekl. (4 tucati) 16.— K, 60 stekl. (5 tucato) 18.— K

Slavonska biljevina: se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, boleti v prsih, prehlajenju, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astni, zbadanju, kataru, odstranjuje goste slinice in deluje izvrstno pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvojni stekl. 3-40 K, 4 izvozne stekl. 5-80 K, 6 izvoznih stekl. 8-20 K.

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

(281-20-12)

Vidmanič kaže seljanom moč „Pakraških kapljic in Slavonske biljevine.“

BILANCA

Aktiva. mestne hranilnice v Novem mestu dne 31. decembra 1904. Pasiva.

	K	h		K	h
Račun hipotečnih posojil	1,782 078	31	Račun vlog:	2,645.586	34
" " obresti: Zaostale	27.263	81	" hipotečnih obresti: Predplačane	8.602	12
" menic	311.690	—	" meničnih " "	4.488	87
" tekoči	90.542	63	" založnih " "	10	59
" zalog	2.490	—	" davkov in pristojbin	161	10
" efektov	420.192	81	" izgube in dobička: Čisti dobiček	20.967	22
" efektnih obresti: Viseče	2.965	42			
" zamudnih " Zaostale	1.852	23			
" inventarja	627	89			
" zavarovalnin	8	08			
" uradnih stroškov: Povračljivi	51	20			
" pro diversi	5 681	73			
" blagajne	34.372	13			
	2,679.816	24		2,679.816	24

(119)

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu.

V Kandiji, v hiši umrlega Fr. Bobnar-ja

se takoj **stanovanje**
oddá

obstoječe iz treh sob in drugih potrebnih prostorov
po primeroma jako nizki ceni. (120-0-1)

Mizarskega pomočnika

takoj sprejme

Ivan Kastelic,

(118-0-1)

mizar v Rudolfovem.

Na prodaj so: 3 klavirji

za ceno 900 K, 200 K,

(101-0-2) 40 K v deški šoli v Šmihelu pri Novem mestu.

POSESTVO s hišo

v lepi ravnini, 5 minut od
velike ceste, je iz proste roke
na prodaj. — Zraven spada

hlev, kozolec, pōd, prav lepi in veliki sadni vrt,
njive, travniki in hosta, vse ležeče okolu doma —
v Gorenji Brezovici št. 9, župnije Št. Jernej.

Natančneje se izve ravno tam.

(117-2-1)

Javna dražba.

V ponedeljek dne 29. maja t. l. ob 2. uri popoldne
— prodajalo se bode —

potom javne dražbe in proti takojšnjemu plačilu
v kleti kletarskega društva v Kandiji

(v hiši g. J. Kastelica)

različno vinsko posodo (sodi, barigle, polovnjaki, mali sodčki itd.)
vinsko pumpo s cevmi in druge kletarske potrebščine.

— Kupci se uljudno vabijo. —

V Velki Bučni vasi, fare Prečina, v bližini Novega mesta
in postaje, je na prodaj za 3000 kron (111-3-2)

prav **gospodarstvo.** Hiša na dva konca, hlevi,
kozolec (dopler) vrt, njive,
lepo dva dela hoste in sploh vse,

kar spada k dobremu gospodarstvu. — Natančno se izve pri
Antonu Žura v Mačkovcu št. 5, pošta Št. Peter.

V Orešji pri Šmarjeti je na prodaj iz proste roke

HIŠA z vsem drugim —
gospodarskim poslopjem

s zraven spadajočimi štirimi njivami in hosto; vinogradom in lepim
prostorom za rigolanje. — Naslovi na Janez-a Zdišar, Orešje, pošta
Šmarjeta (Dolenjsko). (114-2-1)

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

(269-20-13)

Te glasovite in nedosegljive KAPLJICE sv. MARKA se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodecu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodecu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madroni, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši.

Dobiva se samo: „MESTNA LEKARNA, ZAGREB. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznalnih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.